Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879 TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 84. — ŠTEV. 84. NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 9, 1924. — SREDA, 9. APRILA, 1924. VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

DAUGHERTY SE BO SKUŠAL OPRATI

Prejšnji generalni pravdnik Združenih držav bo nastopil v javnosti ter bo skušal zavreči obdolžbe, katere so mu naprtili -- Nekateri so mnenja, da bodo imele njegove tozadevna izjave političen pomen. — Zarota pivovarnarjev v Illinoisu. — Daugherty dolži uradništvo Združenih držav.

Washington, D. C., 8. aprila. — Senatni preiskovalni odbor, ki preiskuje poslovanje prešnjega generalnega pravdnika, Daughertyja, je nadaljeval danes s svojim delom, a Daugherty je sporočil, da bo v kratkem nastopil pred javnostjo ter pojasnil svoje stališče.

Tozadevno obvestilo se glasi: —

— Prejšnji gen. pravdnik Daugherty je ugodil prošnji svojih prijateljev, ter bo vprvič javno nastopil izza časa, ko je resigniral iz Coolidge-ovega kabineta. To se bo zgodilo najkasneje tekom dveh tednov. Dan ni bil še določen a Daugherty namerava govoriti pred nestrankarskim poslušalstvom. Rekel je, da bo govoril kot republikanec, ne pa kot prejšnji generalni pravdnik, in da bo vprvič nastopil v Cincinnatiju, Columbusu ali Clevelandu.

Ta govor bo prvi v seriji govorov. Daugherty pa ni niti malo namignil, o čem bo govoril. Njegov prijatelji pravijo, da bo povdarjal svojo vernost do stranke in prijateljev in do svojih prijateljev v domači državi.

Brice F. Armstrong, generalni prohibicijski agent, ki je prideljen štabu okrajnega prohibicijskega načelnika Andersona v Chicagu, je nadaljeval danes s svojimi presenetljivimi razkritji o tajnem sodelovanju med republikanskimi političnimi bosi ter butlegarji.

Imenoval je Homera Galpina, načelnika centralnega republikanskega odbora v Cook okraju kot najvplivnejšega človeka v nevidni vladi, ki kontrolira izvedenje prohibicijske postave.

Prav posebno velik političen pomen pripišujejo ugotovilom Armstronga raditega, ker so prišla na predvečer primarnih volitev v Illinoisu, ki se bodo vršile danes. Brez dvoma bodo povzročila ta ugotovila oster boj v vrstah republikancev. Skupina, kateri pripada Galpin, podpira predsednika Coolidgea proti senatorju Johnson iz Californije v boju za delegata na republikanski narodni konvenciji.

Prohibicijski agent Armstrong je pripovedoval, kako so neznanci dinimitirali njegov dom in kako so mu pretili, da ga bodo usmrtili, če ne bo prenehal nadlegovati pivovarn.

Izvedel je, da se je Galpin postavljal, da lahko ob vsakem času zasede njegovo mesto.

Armstrong je rekel, da je v Chicagu v sedanjem času osem pivovarn, ki proizvajajo pristno pivo ter uživajo popolnopolitično protekcijo. Večkrat je napadel generalnega pravdnika Brundage-a iz Illinoisa, o katerem je rekel, da izvaja političen vpliv pri uveljavljenju prohibicijske postave.

Senator Brookhardt, načelnik preiskovalnega komiteja je rekel, da bo izdal pozivnice za polkovnika Clinnina, ki ima baje vse potrebne informacije, da je bil Galpin v zvezi s prepovedanim proizvajanjem piva.

Armstrong je pripovedoval odboru, kako izdeluje White Eagle pivovarna pristno pivo, ne da bi imela dovoljenje za izdelovanje takozvanega near-piva. Prohibicijski agentje so baje dvakrat zaplenili sode s pristnim pivom, ko so jih pripeljali iz pivovarne, a neka skrivnostna sila je preprečila kazensko zasledovanje.

"Zakaj pa niso bile uvedene preiskave?" je vpraša senator Wheeler.

"Enostavno raditega, ker tega niso dovolili krajevni politiki," je odvrnil Armstrong. Pričal je nadalje, da si župan Dever odkrito prizadeva uveljaviti prohibicijsko postavo v Chicagu, da pa so prohibicijski bosi onemogočili vse njegove tozadevne napore.

Washington, D. C., 8. aprila. — Vdova Jacka Hamona je bila poklicana pred petrolejski preiskovalni odbor, ki je danes nadaljeval svoja razpravljanja. Pozvan je bil tudi William Miller, prejšnji generalni pravdnik v Ohio, ki je sedaj odvetnik v Columbusu ter znan po vsej državi.

J. Franch, petrolejski špekulant iz Oklahoma City, je pričal, da mu je pokojni Hamon povedal, da je izdal približno 400,000 dolarjev pri splošnih volitvah leta 1920.

Hamon je tudi povedal priči, da je plačal Millerju 25,000 dolarjev, da pomaga pokriti hotelske stroške Hardingovega kampanjskega komiteja v Chicagu. Hamon je baje izplačal to svoto Millerju na nujno prošnjo Mrs. Hamon, ki je odločno podpirala Hardinga na konvenciji. Čeprav ni nikdar razpravljal o tej zadevi s Hamonom, je French vendar mnenja, da je izdal Hamon najmanj stotisoč dolarjev v svojem boju, da postane član republikanskega narodnega komiteja ter se kot tak udeleži republikanske konvencije.

Pri splošnih volitvah pa je nato Hamon izdal približno 400,000 dolarjev.

Senator Walsh, glavni inkvizitor komiteja, ni mogel dobiti od Frencha nobenega verjetnega razloga, zakaj naj bi Hamon izdal tako velikansko svoto pri splošnih volitvah. French je le rekel, da so ga volitve preveč stale in da mu je žal, ker je tako globoko zabredel v politiko.

VSTAŠKO BRODOVJE SE BO VDALO OBREGONU

Osem ladij mehiškega brodovja je zapustilo Progreso v Yucatanu, kjer vstaja še ni končana. Prodiranje vladnih čet proti vstaškim postojankam.

Washington, D. C., 8. aprila. Semkaj so dospela poročila, da je mehiško vstaško brodovje na poti proti Vera Cruzu, kjer se bo izročilo Obregonovi vladi. Te ladje, ki vključujejo tri kanonske čolne in pet manjših oboroženih ladij, so bile prej zasidrane v Progreso v Yucatanu, potem ko so bile sile vstaškega voditelja de la Huerte pregnane iz Vera Cruza. Odtakrat naprej so ladje počivale, in pogosto so bile v velikih stiskah radi kuriva.

V prvi poročilih, ki so dospela v Washington glede teh ladij, je bilo rečeno, da so bojne ladje odplule neznanokam in da so vstaški častniki namignili, da nameravajo napasti to ali ono pristanišče, ki je sedaj v rokah federalnih čet.

V mehiških krogih pa je od prvega pričetka prevladovalo mnenje, da je bil dosežen med vstaši in vlado sporazum in da bodo ladje vrnjene vladi.

Vstaši so jih zaplenili v Vera Cruzu takoj ob izbruhu vstaje in vsledtega ni mogla mehiška vlada napasti vstaših pristanišč z morske strani. Napasti je mogla izključno le s kopnega.

Majhen del Yucatana je še sedaj v rokah vstašev. Vlada je obljubila, da bo pregnala in razpršila te zadnje vstaše v približno petih dneh ter s tem omogočila važno trgovino z Združenimi državami.

Vladne čete prodirajo proti zadnjem postojankam yucatanskih vstašev, in končni poraz upornikov je napotil poveljnike bojnih ladij, da so sklenili izročiti svoje blago vladi.

KANADSKE OBLASTI SO NAROČILE ARETIRATI DVA ANGLEŠKA PLEMENITAŠA.

Montreal, Kanada, 8. aprila. — Sodnik Cusson je izdal tiralnico za aretacijo vojvode iz Manchestra in njegovega sina. Poseben konštabler bo poslan v London, da oba aretira.

Izidor Popliger, ki zastopa J. T. Tebuta, izdelovalca čevljev, dolži vojvodo iz Manchestra in njegovega sina, da sta dobila pet tisoč dolarjev pod napačnimi pretvezami in da sta ga napotila, da je podpisal zadolžnico za pet tisoč dolarjev na korist hotela, kjer je vojvoda stanoval s svojim sinom.

KABNET GENERALA SMUTSA JE RESIGNIRAL.

London, Anglija, 7. aprila. — Nameravani obisk waleškega princa v Južno Afriko so nenadoma preložili, to pa vsledtega, ker je general Smuts z vsem svojim kabinetom resigniral.

NEMŠKEGA KAPITALISTA BODO ŠE ENKRAT OPERIRALI.

Berlin, Nemčija, 8. aprila. — Na borzi se je nenadoma razširila vest, da je znani nemški kapitalist Hugo Stinnes umrl. Med navzočimi bi bila kmalu izbruhnila panika.

Kmalu zatem je pa dospelo poročilo, da je Stinnes jako slab, toda še vedno živ in da se moral podvreči težki operaciji. Dne 22. marca je bil vprvič operiran. Zdravniki so mu odvzeli več žolčnih kamenov. Po operaciji se mu je pa zopet obrnilo na slabše.

20 PRIČ ZASLIŠANIH V ZADEVI MRS. BAUER

Zaprisežen je bilo tudi par sto novih pomožnih šerifov. — Dosedaj niso imele oblasti še nobenega resničnega uspeha.

V ponedeljek popoldne se je sestala veleporota za Richmond okraj in prva ter najbolj važna naloga veleporote je bila pečati se z umorom Mrs. Maude Bauer, katero so našli dne 25. marca umorjeno na neki samotni cesti na Staten Islandu. 432 moških in žensk na Staten Islandu se je zbralo, da pomagajo pri zasledivi morilca. Vsi ti so bili v ponedeljek zvečer zaprisežen kot pomožni šerifi na nekem zborovanju demokratičnega okrajnega komiteja od šerifa Rudolpha iz Stapletona.

V "John Doe" postopanju, katero je uvedel okrajni pravdnik je zaslišala veleporota več prič in policija je bila medtem zaposlena s preiskavo petih ali šestih novih sledi, ki pa so se vse izgubile v pesku. Policija priznava, da je danes na istem stališču kot je bila na dan po umoru. Tudi poziv moža umorjene, naj mu občinstvo pomaga priti morilcu na sled ni imel dosedaj še nobenega vidnega uspeha, ker se ni oglasil še nikdo, ki bi mogel dati informacije, ki bi dovedle do kakega uspeha.

Okrajni pravdnik Fach je zanikal včeraj, da je našel žensko, ki je bila v istem gozdu, v bližini mesta, kjer so našli umorjeno Mrs. Bauer, napadeno na sličen način od nekega moškega. Priznal pa je, da skuša ugotoviti identičnost nekega moškega in neke ženske, ki sta se mudila ob času zločina v bližini in katera se smatra za važni priči. Dotična ženska ni znana oblastim, a okrajni pravdnik trdi, da je izvedel, da živi dotični moški v Providence, R. I., in da bo moogoče še tekom današnjega dne nastopil pred veleporoto.

Načelnik veleporote je Edvard McNichol, trgovec z zemljišči v West New Brighton. Sodnik višjega sodišča, Aspinall, je obvestil veleporoto, da bo grozni umor glavni predmet preiskave ter je dostavil:

— Vi imate neomejeno polnomoč. Pokličete lahko na pričevanje kateregakoli moškega, žensko ali otroka. Vaša dolžnost je spraviti pred sodišče povzročitelja tega peklenskega zločina. Ponavljam, da imate zmožnega, neustrašenega okrajnega pravdnika, ki pozna kazensko postavo ter dobro policijo, da vas podpira v vaših naporih.

Fach je poklical dvajset prič ter namerava zaslišati še 65 nadaljnih.

ANGLEŠKA DELAVSKA VLADA PORAŽENA V POSLANSKI ZBORNICI.

London, Anglija, 7. aprila. — MacDonaldova delavska vlada je doživela danes v poslanski zbornici občuten poraz. Za vladin predlog je bilo oddanih 112, proti predlogu pa 251 glasov. Čuti je bilo več klicev: Resignirajte Resignirajte! Proč z vlado!

STOTISOČ PRISTANIŠKIH DELAVCEV BODO POSTAVILI NA CESTO.

Southapmton, Anglija, 7. apr. Ker se nočejo tukajšni pristaniški delavci vrniti na delo pod starimi pogoji, bodo najbrže vrženi na cesto vsi angleški pristaniški delavci.

Vsega skupaj jih bo prizadetih nad stotisoč.

JUŽNA AFRIKA BO NAJBRŽ REPUBLIKA

Londonski diplomatični krogi postajajo vsak dan bolj vznemirjeni. — Odločna politična kampanja proti Smutsu.

London, Anglija, 8. marca. — Posledice razpusta južno-afriškega parlamenta bodo dalekosežne, ne samo za južno-afriško unijo, pač pa tudi za vse angleško kraljestvo.

Proti ministrskemu predsedniku Smutsu se je osnovala odločna politična kampanja. Nacijonalisti in laboriti so se izredno ojačili. S Smutsom je približno tako kot je prerokom, da nima v domači deželi nobene veljave, dočim ga povsod drugod uvažujejo.

S tem je rečeno, da nima Smuts v dominiju malo ali pa sploh nič pristašev.

General J. B. Hertzog se zavzema za republikanski režim, dočim ima general Smuts za seboj edinole angleško meščanstvo in nekaj Holandcev.

Komisar za Južno Afriko, Sir Edgar Walton, je rekel včeraj nekemu časnikarskemu poročevalcu:

Pri prihodnjih volitvah bo brez dvoma izvoljena velika nacijonalistična večina. Južno-afriški nacijonalizem se zavzema v prvi vrsti za republikanski režim.

NOV USPEH ANGLEŠKEGA DELAVSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA.

London, Anglija, 8. aprila. — Vlada McDonalda, delavskega ministrskega predsednika, je preživela nadaljno neugodno glasovanje. V navadnih okoliščinah bi se morala umakniti, če bi bila poražena z devetimi glasovi, a ministrski predsednik je danes namignil, da se ne bo brigal za to odločitev ter bo vztrajal na svojem mestu. Vlado je zapustilo par liberalnih pristašev in vsled tega je bila poražena vladna predloga z 221 proti 212.

Če bo ministrski predsednik zavzel trdno stališče v položaju, bo najbrž zmagal s svojimi zahtevami, a v debati se ni posebno izkazal. Vsi člani ministrstva so spoznali težkoče, v katerih se vlada nahaja.

SENAT JE POTRDIL IMENOVANJE STONE-A.

Washington, D. C., 7. aprila. — Senat je danes potrdil nominacijo Harlana F. Stone-a za zveznega generalnega pravdnika Združenih držav.

HAYES JE ODPOTOVAL IZ RIMA.

Rim, Italija, 8. aprila. — Papež Pij je danes sprejel v avdijenci ameriškega kardinala Hayesa ter se poslovil od njega. Proti večeru je Hayes odpotoval. Spremlja ga veliko število njegovih ameriških prijateljev.

ŽANDARJI USMRTILI ALBANSKA MORILCA.

Rim, Italija, 8. aprila. — Takoj, ko se je izvedelo, da so albanski banditi usmrtili ameriška trgovca Colemanna in de Longa je poslala albanska vlada v dotični okraj močno skupino žandarjev, ki so začeli zasledovati morilca. V bližini neke vasi se je završila vroča bitka med žandarji in morilci. Dva morilca so žandarji ustrelili, tretji je bil pa težko ranjen.

PRIPOROČILA DAWESOVE KOMISIJE

Zavezniški izvedenci so predložili svoja priporočila, ki določajo, da mora Nemčija še desetletja odplačevati vojno odškodnino. — Dawes zahteva zaplenjenje železnic in industrij. — Nemčiji naj se vrne gospodarsko kontrolo nad Porenjem in Porurjem. — Stroga kontrola nemških financ.

Pariz, Francija, 8. marca. — V naslednjem bomo navedli glavne točke priporočil Dawesovega odbora, ki bodo predložene v sredo medzavezniški reparacijski komisiji.

Nemčija naj bo odgovorna izključno le sama za vzdržanje svojega državnega proračuna.

Če ne bo mogla tega storiti, bodo prevzeli zavezniki finančne zadeve nemške države ter jih upravljati.

V Berlinu naj se ustanovi posebno banko, ki bo nadomestila sedanjo državno banko. Ta banka bo opravljala vse borzno posle, ter iztirjavala reparacijske svote od nemških industrij, železnic in drugih podjetij.

Ta banka naj bi bila ustanovljena s temeljno glavnico stotih milijonov dolarjev, ki bi bila pokrita z mednarodnimi prispevki v obliki akcij po 25 dolarjev.

Nemčija naj prosto razpolaga s svojimi viri dohodkov, da bo mogla gospodarski okrevati, in le v Porenski in Ruhru, naj bi zavezniški delegati izvajali kontrolo.

Vse nemške železnice naj s združijo v eno korporacijo z akcijskim kapitalom $6,500,000,000 in v upravnem svetu naj bo zastopan zavezniški delegat.

Vse nemške industrije naj se obremene do svote $1,250,000. Železnice naj plačujejo zaveznikom vsako leto najmanj petinsedemdeset milijonov dolarjev. Če ne bodo mogle nemške industrije plačati teh zneskov, naj jih zavezniki enostavno zaplenijo.

Reparacijsko plačilo nemške države bo znašalo v prvem letu dvesto petdeset milijonov dolarjev, in pozneje naj se zviša svota tako, da bo znašala skoraj štiristopetdeset milijonov dolarjev.

Pariški listi se ne izražajo posebno ugodno glede priporočil Dawesove komisije ker ne bo znašala skupna vojna odškodnina toliko kot zahtevajo Francozi.

Komisija je baje popolnoma odklonila predlog, naj se dovoli Nemčiji moratorij. Komitej je vztrajal pri zahtevi, da se vrne Nemčiji popolno gospodarsko enotnost, ker more le na ta način okrevati.

Ta zahteva je prav posebno važna z ozirom na Porenje in Porurje.

Ker pa je odbor priporočil zavezniško kontrolo v slučaju, da bi Nemčija ne mogla ali ne hotela plačati, je jasno, da se bodo zavezniki, posebno pa Francozi poslužili vsakega najmanjšega izgovora, da spravijo deželo pod kontrolo zaveznikov.

Berlin, Nemčija, 8. aprila. — V Nemčiji je pričelo bolj in bolj prevladovati mnenje, da vsebujejo priporočila Dawesove komisije stvari, ki bodo naravnost usodepolne za Nemčijo in prav tako pogubonosne kot so bili pogoji, vsebovani v versajlski mirovni pogodbi. Jasno je, da bodo nemški nacijonalisti uporabili to poročilo za orodje v svojem volilnem boju in da bodo protestirali proti temu novemu zasužnjenju. Zaenkrat zadeva seveda še ni popolnoma jasna, in vrata za nova pogajanja z zavezniki so še vedno odprta.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU
po potem naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:
Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA
Raspošilja na sadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.

1000 Din.	$13.40
2000 Din.	$26.60
5000 Din.	$66.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
Raspošilja na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	$10.10
300 lir	$14.85
500 lir	$24.25
1000 lir	$47.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 500 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške:
Za pošiljatve, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali pa dva tisoč lir dovoljujemo po mogočnosti le posebni popust.
Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.
Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 4880 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovenic Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.0
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.5
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.0
		Za pol leta	$3.5

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovolj pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

REAKCIJA PODŽIGA REVOLUCIJO

Rezultati volitev, ki so se vršile v nedeljo na Bavarskem in v Italiji, ni so nikogar presenetili. Prav kot pričakovano, so zmagali na Bavarskem nemški nacijonalisti in narodni socijalisti na eni, in komunisti na drugi strani. Izgubile so takozvane srednje stranke, nemška ljudska stranka in socijalna demokracija.

Prav tako so izvojevali fašisti v Italiji "presenetljivo zmago". Njihovi kandidati so dobili več kot pričakovano dvetretinsko večino v parlamentu.

Niti iz Bavarske, niti iz Italije ni še natančnih poročil glede izida volitev. Končni rezultat pa ne more prinesti nikakih presenečenj. Vsled tega lahko delamo svoje sklepe že danes, prav tako dobro kot jutri ali pojutrišnjem.

Na Bavarskem je treba računati z ojačenjem nacijonalistične reakcije. Tamošnja monarhistična in partikularistična propaganda je obračala svojo ost od nekdaj proti Berlinu, proti severonemškemu marksizmu, židovstvu in republiki. Spretnemu rovarskemu delu Hitlerja pa je prišla na pomoč francoska nečimurnost, ki je z okupacije Ruhra podžigala nemški šovinizem. Malomestni Monakovci ter bavarski kmetje so postali vsled tega brez vsakega posebnega napora plen gibanja, ki je bila v dnu simpatična vsem Bavarcem radi svojega antisemitizma ter monarhizma.

Bavarska pa ima tudi dobroznan industrijalni okraj, ki pošilja že dolgo vrsto let redno socijalne demokrate v nemški državni ter v bavarski deželni zbor. V zadnjem času pa so socijalni demokratje izgubili dosti glasov na korist komunistov. Jasno je vsled tega, da se boj med radikalci in nazadnjaki na Bavarskem šele pričenja.

Tudi v Italiji ni stvar drugačna. Fašizem je zmagal, a le z uporabo povsem nenašminkanega terorizma. Vsi volilci so dobili v nedeljo popoldne poziv, naj zadoste svoji volilni dolžnosti. Oni, ki še niso volili, so mislili, da jih fašisti opazujejo, in kdor je nameraval vzdržati se volitev, je vendar šel na volišče ter volil Mussolinijeve brigante. Poleg tega so delali fašisti z vsem vladnim strojem, s svojo milico, z umori, ubogi, bojkoti in vsemi drugimi znanimi sredstvi ustrahovanja.

Vsled tega se ne smemo prav nič čuditi, če so dobili fašisti večino pri volitvah, a bolj se moramo čuditi, da so oddali socijalisti in komunisti toliko glasov svojim kandidatom. Mi seveda ne govorimo o pristaših Turati-ja, katerim je ponudil Musolini zastopstvo v svojem kabinetu, temveč o komunistih in maksimalistih, ki so izpostavljeni največjim zasledovanjem sedaj vladajoče teroristične klike.

Nasilna politika Mussolinija pozna le en cilj, namreč oslabljenje italijanskega delavskega gibanja, s pomočjo nepopisne brutalnosti in nasilja. Če sedanje volitve sploh kaj dokazujejo, nam pričajo, da je bil glavni namen piratske politike italijanskih kapitalističnih priganjačev preprečen.

Jugoslavia irredenta.!

Ogenj v občinskem gozdu.

Iskre lokomotive so v bližini železniškega predora na Opčinah zanetile v tamkajšnjem gozdu ogenj, ki se je polagoma razširil na 1500 kvadratnih metrov, a se je posrečilo ga še pravočasno ustaviti.

Češkoslovaško zdravilišče v Gradežu.

Pred vojno je bilo v znanem velikem morskem zdravilišču v Gradežu blizu Trsta polno Čehoslovakov. Po vojni so začeli zopet prihajati in lani jih je bilo zopet toliko kolikor pred vojno. Italijani so bili tega obiska izredno veseli in šli so na roko Čehoslovakom v vsakem oziru; celó svoje priredive so nekaj časa naznanjali tudi v češkem jeziku. Letos se obeta istotako velik češkoslovaški obisk v Gradežu. Čehoslovaki so si poskrbeli tam tudi svoje posebno zdravilišče za otroke. Uredili so si svoje otroško zdravilišče tako, da se ga bodo mogli udeležiti tudi otroci manj premožnih stanov. Vožnja tja in nazaj ter vsa preskrba za otroka bo stala na mesec 900 češkoslovaških kron. Po poročilih iz Prage bo češkoslovaški poset naše pomorske obali tudi letos jako izdaten. Upamo, da ne bo, kakor lansko leto, tiste nespametne hrvatske gonje proti Čehoslovakom, katere Italijani tako laskavo in z vso ljubeznivostjo vabijo na svoj morski breg!

Letalska nesreča pri Portorose.

Mornariški podčastnik Olivo Bruschi, ki je bil v letalskem tečaju v Portorose, je moral napraviti svoj zadnji poskusni vzlet, da bi dobil potem pilotsko izpričevalo. Polet bi bil moral trajati dve uri in doseči višino 3.500 metrov. Ker se letalec ni vrnil ob določenem času, so ga šli iskat z letalom in so našli njegovo truplo v morju pri rtiču Salvore. Letala niso našli in se je gotovo potopilo. Kako je nastala nesreča, ni znano.

Novice iz Slovenije.

Drzen vlom v Ljubljani

je bil izvršen okoli 4. ure zjutraj v delavnico fotografa Davorina Rovška v Kolodvorski ulici. Vlomilci so prispeli čez vrt iz nasprotne strani ter vdrli v delavnico skozi stranišnо okno. Komodno so nato vstopili v pisarno, katere vrata so nato sneli ter jih naslonili na okno proti cesti, da tako zakrijejo luč. Nato so se lotili težkega svedrovskega posla. Z veliko vnemo so se spravili nad težko wertheimerico in jo navrtali na dveh krajih. K sreči, odnosno k "smoli" vlomilcev je bila blagajna prazna, ker jo je Rovšek zvečer izpraznil. Ker tatovi niso našli denarja, so nato odnesli fotografske potrebščine in druge stvari.

Ponarejevalci denarja.

Iz Novega mesta poročajo: To vam je bil zadnje dni halo po mestu. Trgovec Barborič dela denar. Množica ljudstva, žandarmerija, vpitje, zabavljanje, kletvina in smeh! Okoli 7. ure zvečer pokliče vneti trgovec K. trgovca Barboriča iz gostilne ter ga važnega obraza povabi k sebi na stanovanje, češ, da bo tam še najvarneje. Prideta v sobo, sedeta si nasproti, trgovec Barborič pričakuje trgovske ponudbe, kar naenkrat pa brulne njegov vneti vis-à-vis: "Gospod Barborič, vi ste ponarejevalec denarja!" Trgovcu Barboriču se to zameri in hoče oditi. Tu je pa njegov tovariš že pri vratih in ga ne pusti ven. Prigovarjanje ne pomaga nič, grožnje nič. Da si napravi prosto pot, pograbi korenjaški Barborič malega prefriganca ter ga potisne od vrat. Pa ne pride naprej. Oni se pobere kot mačka in že spet straži vrata. Treba je še hujše sile. Barborič zakolne, nasprotnik se pobira ob majajoči se omari, na tleh leži razbit kip Matere Božje. Barborič je srečno zunaj sobe. Pa se ne raduje dolgo. Kot blisk je za njim in pred njim mali nasprotnik, skoči po stopnicah, zaklene vežna vrata in ključ v žep. Zdaj pa čakaj, ponarejevalec! Zunaj že halo. Cela ulica vpije. Brej sape prihité orožniki Preiskava. Trgovec Barborič zatrjuje svojo nedolžnost, trgovec K. z družino ga obtožuje ponarejanja denarja ter govori o številnih pričah. Preiskava se prestavi v trgovino Barboriča, deloma celó v stanovanje trgovke vdove Božičeve. Rezultat: Prebrisani Barboričev sin Milan ima strojček, kamor se spravi par lepih bankovcev, vpričo občinstva pa se devlje notri prazen papir, vrti in na drugi strani padajo ven novi bankovci. Ta igrača je potegnila že marsikoga. Tako tudi sorodnike trgovca K. Koder je fant razkazoval in plavšal dekleta, ta pa je smatrala stvar za resno in prisegala ter še danes prisega, da oni strojček, ki ga je žandarmerija zaplenila in drugi dan vrnila, ni pravi, da oni je bil večji, preciznejši in je delal nove "kovače". Tako so prišli senzacijželjni Novomeščani na svoj račun, vneti trgovec K. pa ob kip Matere Božje. Imenovani strojček ima še svojo zgodovino. Bil je pred mnogo leti last pokojnega trgovca Božiča, ki je rad potegnil z njim vsakogar, kdor se je dal. Nekoč "dela denar" v gostilni pri Štemburju v Kandiji, opazuje in požira sline več kmetov. Pa se oglasi eden: "Gospod, samo za nocoj mi jo (mašineo) posodite, pa vam dam "brama" (konja), ki je v hlevu!" — To je spet malo oživilo mrtvilo Novega mesta.

Stanovanjska beda v statistiki.

Kako velika je stanovanjska beda v Mariboru, kažejo najlepše sledeči statistični podatki. V lanskem letu je prosilo za stanovanja 855 strank, 111 pa za zamenjavo, oddanih pa je bilo le 159 stanovanj in 20 zamenjanih. Brez stanovanja je ostalo koncem leta 696 strank in brez zamenjave 91. 69 strank čaka na stanovanja zaman že od leta 1921., 128 pa od leta 1922. Med prvimi je tudi 16 državnih nameščencev, med drugimi pa jih je 52. Torej niti ti, ki imajo pri podeljevanju prednost, ne pridejo do stanovanj, kaj pa komaj drugi! Če bi hoteli namestiti vse one družine, ki so v Mariboru brez stanovanja, bi morali zgraditi najmanj 70 hiš s po 10 stanovanji.

Vinski sejem v Semiču.

Od kmetijskih podružnic Semič, Kot in Strekljevec v Semiču prirejeni vinski vzorčni sejem je bil prav dobro obiskan, osobito s strani vinogradnikov, katerih je bilo preko 200, ki so razstavili nad 300 vzorcev starega in novega vina. Sejem je posetil med drugimi zastopniki tudi odposlanec poljedelskega ministra v Beogradu, vinogradniški inspektor Petrović, ki je kazal veliko zanimanje za razvoj našega vinstva, osobito na zadružnem polju.

Nemški denar za ponemčevanje v Jugoslaviji.

"Slov. Narod" poroča: S severne naše meje dohajajo iz šolskih krogov in narodnih društev poročila, da dohaja med nemške kroge in nemškonacijonalne propagatorje v Jugoslaviji iz Avstrije denar za ponemčevanje. Pozivamo oblasti, naj posvečajo večjo pozornost temu krtovemu delu. Ta nemški denar dobivajo zlasti Nemci v Mariboru, Celju in Ptuju, kjer imamo najmanj obrambnih društev.

Egiptski konzuli na potu skozi Ljubljano.

Kakor znano, je Egipt v soglasju z Anglijo dobil popolno suverenost. Zdaj si polagoma gradi svojo diplomatsko službo ter pošilja poslanike in konzule v vsa za Egipt važna mesta sveta. Te dni se je vozilo skozi Ljubljano zopet več novoimenovanih konzularnih funkcijonarjev, med njimi konzuli Ahmed Ibrahim za Berlin, Hussein Zaki na Dunaj in Abd el Wahad v Hamburg. Nekateri so imeli seboj tudi soprege. Železnica jim je dala na razpolago poseben vagon.

Smrtna kosa.

Anton Močilnik, bivši živinozdravnik v Mokronogu, je po dolgotrajni bolezni v 32. letu dne 9. marca v svoji rojstni hiši v Libučah mirno v Gospodu zaspal.

Umrli so v Ljubljani:

Frančiška Kozamernik, bivša prodajalka, 75 let. — Neža Gogala, zasebnica, 69 let. — Marija Avsec, tesarjeva žena, 53 let. — S. Marija Simplicija Hočevar, usmiljenka, 34 let. — Ernest Koder, čevljarski mojster, 68 let. — Lovro Pristavec, delavec, 31 let. — Alojzij Perhavec, šolski učenec, 12 let. — Vlasta Kolb, hči orožniškega narednika, 8 let. — Josip Krupan, elektromonterjev sin, 10 dni. — Josipina Kosmatin, 5 ur.

Sin po nesreči ustrelil svojo mater.

Z Rakeka poročajo: Rodbino tukajšnjega posestnika, gostilničarja Matevža Stržaja, je doletela dne 22. marca težka nesreča. Tragična usoda je hotela, da je postala njegova soproga žrtev nesrečnega slučaja. 19letni Stržajev sin Tone je namreč dne 22. marca okoli 5. dopoldne, ko je hotel odpreti težko odpirajoči se predal omare in dati svoji poleg njega stoječi materi obleko, ustrelil iz neprevidnosti svojo mater Marijo Stržaj, rojeno Svet, staro okoli 60 let, s samokresom naravnost v srce. Samokres je ležal v predalu na materini obleki. Kako se je pravzaprav zgodila katastrofalna nesreča, sicer še ni popolnoma pojasnjeno. Mati se je zgrudila takoj na tla in izdihnila po 10 minutah. Sin je živel s svojo materjo v najboljšem razmerju in ga je imela ona vedno za naravnost vzornega mladeniča. Ko je videl Tone Stržaj svojo ljubljeno mater mrtvo v mlaki krvi na tleh, je omedlel in bil dalje časa v nezavesti. Soprog umorjene je brat vrlega naprednega župana na Rakeku, Josipa Stržaja. Tragična smrt njegove soproge je vzbudila po vsej okolici globoko sočutje.

Ustrelil se je

v Ljubljani 60letni Leopold Markič, sluga pri carinarnici na glavnem kolodvoru, stanujoč v Cerkveni ulici. Ko je prišel popoldne domov, je odšel v svojo sobo ter se s samokresom ustrelil. Zakaj se je Markič ustrelil, ni znano.

Beda uradniške rodbine.

Pred štirimi meseci je umrl na Pragerskem poštar Lambert Gerbič. Bil je izredno vesten uradnik ter marljiv naroden in kulturen delavec. Zapustil je ženo in dva otroka, ki se šolata v Mariboru. Dosedaj niso niti žena niti otroka dobili pokojnine niti nikakršnega predujma. Preostala družina se nahaja v veliki bedi.

Peter Zgaga

Naslednjo opazko sem bil napisal v nedeljo in se mi zdi, da se nisem zmotil:

V Italiji se vrše splošne volitve.

Brez dvoma bo ostal Mussolini na površju.

Italijani pravijo, da bo tudi zanaprej sijala Mussolinijeva zvezda. Mussolini je zvezda tiste sorte, ki ne razsvetljuje teme, katera jo obdaja.

Sreča za nas, da se je začelo na Krasu malo jasniti in sicer z druge strani.

★

Pokojni Roosevelt je bil tipičen Amerikanec. Dosti je govoril in če je bila potreba je tudi dosti storil. Če je bilo njegovo delo vprid delavstvu ali ne, je seveda drugo vprašanje.

Pribito pa je, da je bil tipičen Amerikanec po božji volji.

Ko se je poslovil s tega sveta, je zapustil precej številno družino.

Svoje otroke je bil že v zgodnji mladosti prežel s pristnim ameriškim duhom.

Toda otroci so prekosili svojega očeta.

Njegovemu sinu, ki ima nekaj besede pri mornarici Združenih držav, očitajo, da je bil v precej tesni zvezi s petrolejskim škandalom.

Stari Roosevelt je bil torej Amerikanec.

Njegov sin se je pa amerikaniziral. In v tem tiči poglavitna razlika.

Škoda, da je v Ameriki premalo Amerikancev in preveč ljudi, ki mešetarijo po ameriškem vzorcu. —

★

Po Brooklynu govore, da ne bo nič s slovensko cerkvijo.

Tisočake, ki so jih nabrali, bodo pa vseeno uporabili v "koristen" namen, namreč, za preganjanje te moje kolone.

Nekaj podobnega se je završilo pred leti pri cerkvi Matere Božje v Clevelandu.

Večino denarja, ki ga je bil tačas pater Koverta nakolektal, je uporabil za gonjo proti tistim, ki se niso strinjali z njegovimi nazori.

Brooklynski rojaki naj pravočasno zahtevajo račune.

Denar, ki so ga darovali, naj naj gre za cerkev, ali naj se jim pa vrne.

Menda niso tako neumni, da bi s tem denarjem plačevali advokate, ko bo boben zapel.

★

Iz Alabame poročajo:

Neka ženska je pritirala pred sodišče svojega moža ter vsa solzna pripovedovala sodniku, da jo je hotel ustreliti.

Sodnik ga je poslal v kažot, kjer bo par mesecev ob samém kruhu in vodi.

Dosedaj namreč še ni v Ameriki take postave, da bi smeli možje streljati žene.

To pravico imajo zaenkrat edinole ženske

★

Tudi to je znamenje ameriške civilizacije.

Prej je vzelo človeku najmanj par let, predno si je s pijačo uničil zdravje in življenje.

Sedaj v dobi blagodejne suše pa traja ta proces kvečjem par minut.

★

Če je kdo srečen na svetu, je srečen senatni preiskovalni odbor.

Kamorkoli vtakne svoje prste ali svoj nos, naleti na olje.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 972 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 861, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 503 American State Bank Bldg., cor. Grant St. & Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ERAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4523 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 456, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK KORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 383 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 528 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Kontrola potnikov na železnicah.

Ministrstvo notranjih zadev je poslalo direkcijam jugoslov. državnih železnic pritožbo, da železniško osobje ne podpira v zadostni meri orožnikov in agentov, ki vršé kontrolo nad potniki. Vsled tega so vsi načelniki železniških postaj prejeli naročilo, naj ukrenejo potrebno, da bodo sprevodniki sodelovali z orožniki in agenti v izpolnjevanju njih dolžnosti.

Angleška jahta v Splitu.

Kakor poročajo iz Splita, je prispela v tamkajšnjo luko angleška luksuzna jahta "Rosabella", last veleindustrijca Teodorja Pima, ki si ogleduje z družbo svojih gostov naše jadransko obalo.

Volkovi se množé.

Iz Sinja v Dalmaciji poročajo, da je te dni 8 volkov napadlo seljaka B. Pavlina, ki se je komaj rešil življenje. V Malkovcu so pa volkovi prišli v vas in pred kočo seljaka Petra Bladžića zagrabili na pragu sedeče dete in ga raztrgali. — Prav tako poročajo iz Sušaka, da tudi v Primorju nastopajo volkovi. V občini Kraščica so raztrgali okrog 20 ovac.

Roparski umor v Zagrebu. Slovenec morilec.

Iz Zagreba poročajo, da je bil v četrtek 20. marca ponoči na centralnem mesta v Jezuitski ulici št. 2 v kleti inženirskega armijskega skladišča izvršen strahovit umor, ki po načinu izvršitve spominja na Paskijevičev zločin. V Novi vesi št. 26 pri Zagrebu je živel že več let Dragotin Kelković, vdovec, ki se je preživljal z branjarijo. K njemu je večkrat zahajal in se z njim pobratil Slovence August Rumpl, rojen 1887, leta v Kamniku, narednik pri inženirskem oddelku, s katerim se je Kelković poznal še izza svetovne vojne. Rumpl je Kelkoviću večkrat dobavljal mast in drugo blago iz Ljubljane. Kot prijatelj slednjega je dobro poznal razmere v trgovini slednjega, vedel je, koliko ima Kelković denarja, koliko blaga, kdaj zapira lokal itd.

V četrtek 20. marca popoldne je prinesel neki vojak Kelkoviću pismo, v katerem mu Rumpl javlja, da ima na prodaj večjo količino blaga, da pa je treba transakcijo izvršiti diskretno, ker je blago skrito v kleti inženirskega oddelka v Jezuitski ulici št. 2. Zvečer je Rumpl kot običajno prišel v Kelkovićevo branjarijo in je tu počakal, dokler ni Kelković okoli pol 9. zaprl svoj lokal. Oba sta nato krenila v gornji del mesta do omenjenega skladišča v Jezuitski ulici. Rumpl je s ključem odprl vrata skladišča ter je zvabil Kelkovića v klet. Nič hudega slutečega Kelkovića je nato udaril z lopato po glavi ter oddal nanj dva strela iz samokresa. Nato mu je odvzel ključe od lokala, truplo pa je skril za pisalno mizo v skladišču.

Rumpl je nato odšel v Kelkovićevo trgovino v Novi vesi št. 26, jo odprl z odvzetimi ključi ter si napolnil nahrbtnik z raznimi predmeti. Zatem je odšel po Medveščaku proti mestu. Nekako ob pol 2. uri zjutraj je službujoči policist Aluga v Zvonarnički ulici ustavil nekega pasanta, ki se mu je zdel sumljiv. Bil je Rumpl, ki je imel na sebi Kelkovičev plašč in preko tega dežni plašč. Na hrbtu pa je imel napolnjen nahrbtnik. Ko je nadstražnik Rumpla vprašal, kaj da nosi, se slednji na prvi hip ni znašel in je kasneje na stražnikovo zahtevo, da se legitimira, odvrnil: "Ali ne vidiš, da sem narednik?" Stražniku se je zdelo obnašanje tujca zelo sumljivo in napovedal mu je aretacijo. Rumpl, videč, da je stvar resna, je nenadoma potegnil samokres in streljal na stražnika, katerega k sreči ni zadel. Med obema se je nato razvila ogorčena borba. Stražnik je dal znamenje na pomoč, nakar je prihitel še en stražnik in posrečilo se jima je nasilneža obvladati. Rumpl je bil nato odpeljan na stražnico v Novi vesi, nakar je bil zaslišan. Stražnica je takoj obvestila centralo v Petrinjski ulici o tem, da je prijela nekega vlomilca v vojaški obleki, nakar so bili odposlani policijski agenti, ki so ugotovili, da je bil Rumpl v stalnih stikih s Kelkovićem. Tekom jutra je bila nato Kelkovićeva trgovina nasilno odprta in ugotovljeno je bilo, da je bil izvršen vlom. Kelkovića ni bilo v stanovanju in njegovi sosedje so izjavili, da je odšel prejšnji večer z narednikom Rumplom. Pod vtisom teh dokazov je Rumpl priznal svoj zločin. Izjavil je, da se je v kleti s Kelkovićem sprl, nakar ga je ubil. Pri njem se je našlo vse ukradeno blago.

Harakiri v Beogradu.

Eden najuglednejših stanovalcev Knez Danilove ulice v Beogradu, starček Gjenadije Dejanović, je izvršil te dni strašen samomor. Z britvijo si je preparal trebuh. Baje je starček izvršil samomor, ker je moral kot žirant plačati neko menico, glasečo se na 30 tisoč dinarjev, katero je podpisal svojemu sotrudniku T. Kostiću.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino $1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtnega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in s polkovem uporu ter njega kakletvi.

Knjiga je trde vezave, vsebuje 270 strani in 25 slik in rojstvo.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zagonetno, toda resnično.

Iz spominov stare zločinke.

Pred par tedni so vsebovali listi naslednje poročilo:

"Mrs. Sophie Burke, stara šest in sedemdeset let, nekoč zloglasna sleparka ter zločinka na vseh poljih, ki je igrala važno ulogo pri nekem bančnem ropu v New Yorku ter spisala knjigo z naslovom: — Zakaj se zločin izplača. — je bila pred par dnevi v nekem lunchroomu v Detroitu napadena z lastnikom vred od mladih banditov, ki so ji vzeli njene malenkostne literarne tantijeme. Reformirana zločinka je pozneje rekla, da se čudi brezobzirnosti in drznosti sedanje mladine in da hoče spisati dostavek k svoji knjigi."

Dotična stvar se je pripetila leta 1878 in v sodnijskih zapiskih se niker ne omenja imena Sofije, pač pa se poroča o "čedni ženi nekega člana tolpe". Ta ženska je bila dobra poizvedovalka in njeno delo je omogočilo uspešno izvedenje roparskega načrta. Vsledtega je skoro gotovo stvar, da je bila dotična ženska identična z Sofijo Burke.

Manhattan bačni rop je moral vzbuditi v onem času velikansko pozornost, kajti v listih iz onega leta najdemo dolgovezne opise, kako je bil zločin izvršen ter opise poizvedovanj in na temelju teh opisov je sestavljeno naslednje poročilo.

* * *

Zvonovi stare Trinity cerkve so v nedeljo zjutraj, dne 27. oktobra 1878 ravno oznanjali deseto uro, ko se je prizibal neki možki v majhno brivnico na Bleecker St., ravno pod velikim poslopjem Manhattan hranilnice. Njegovi roki sta bili zvezani na hrbtu in usta je imel zamašena z robcem, (vsled česar mu je bilo nemogoče govoriti. Na sebi je imel le srajco in hlače. Z naširoko odprtimi očmi se je ozrl v brivca ter skušal govoriti.

— Moj Bog, — je vskliknil brivec, — to je Werckle!

Brivec in neki gost sta hitro razvezala moža ter mu vzela zamašek iz ust. Nekaj časa ni mogel izpregovoriti nobene besede, a končno je vskliknil:

— Banka je bila oropana.

Ne da bi čakal na nadaljna poročila je planil gost iz brivnice ter poklical prvega policista, katerega je mogel dobiti. Kmalu nato je pripovedoval Werckle, stražnik Manhattan banke, povest enega najbolj zančilnih bančnih ropov v zgodovini zločina . . .

* * *

. . . Malo pred šesto uro danes zjutraj, — je pripovedoval Louis Werckle, — me je kot običajno prebudil moj svak ter stopil na moje mesto, nakar sem odšel domov. Jaz stanujem v banki s svojo ženo in njeno materjo. Ravno sem se oblačil, ko je planilo noter sedem ali osem mož, me premagalo in zvezalo. Isto se je zgodilo z mojo ženo in njeno materjo. Napadalci so me prisilili, da jim izročim ključ k kleti ter izdam kombinacijo. Zapretili so mi, da me bodo ustrelili pred očmi moje žene, če bi se obotavljal.

Banka je bila ena največjih in najbogatejših v New Yorku in policija je takoj obvestila o ropu najvišje uradnike banke. Iskanje zločincev se je poverilo inšpektorju Byrnes, ki je postal pozneje policijski načelnik ter eden najslavnejših detektivov v Ameriki.

V notranjosti bančne kleti je strašno izgledalo. Dve veliki jekleni blagajni, kateri se je smatralo za mojsrsko delo ter bili napravljeni iz najmočnejšega takrat znanega jekla, sta bili popolnoma uničeni. Masivna vrata blagajne so bila razdejana s pomočjo močne eksplozivne snovi. Preje se je domnevalo, da se ti dve blagajni lahko ustavljata naporom najbolj rafiniranih vlomilcev. Tla, strop in stene bančne kleti so obstajale iz debele plasti cementa. Njim bi se nikdar ne posrečilo podreti v klet, če bi se s silo ne polastili ključa. Na drugi strani pa so imele te mogoče stene iz cementa za posledico, da se ni slišalo izven banke nikakih detonacij, povzročenih od eksplozij.

Inšpektor Byrnes je izjavil takaj v pričetku, da ni še nikdar poprej videl takega uničenja železnih ali jeklenih blagajen kot v Manhattan banki in na temelju tega je prišel do prepričanja, da so imeli pri tem vlomu svoje prste vmes izkušeni vlomilci, ki so se morali posluževati povsem novega orodja.

Ko so bančni uradniki ugotovili, kaj vse je bilo ukradeno, so tudi našli, da je padlo banditom v roke gotovega denarja ter vrednostin listin v skupnem znesku treh milijonov dolarjev. Tako velikanska je bila ta svota, da je morala banka začasno zapreti svoja vrata. Razburjenje med javnostjo je bilo tem večje, ker se je Manhattan banko splošno smatralo za najmočnejšo v Ameriki. Če je bilo mogoče uspešno oropati to, potem ni bila varna nobena banka več.

Takrat niso še namreč spadali bančni ropi med vsakdanje dogodke, čeprav ne more danes pasti v roke banditov tako velikanska svota.

* * *

Inšpektorju Byrnes je bila naravnost uganka, kako so prišli banditi v poslopje, kajti nobena zunanjih vrat in ključavnic niso kazala znamenj nasilja. Banka je bila zastražena noč in dan. Vrstili so se v službi trije stražniki. Louis Werckle, ki je stanoval v banki, njegov svak Dan Kelley in neki Patrick Shevlin. Byrnes je bil prepričan, da je moral biti eden teh treh paznikov v zvezi z zločinci in vsi trije so bili stavljeni pod opazovanje.

Patrick Shevlin se je izdal skoro takoj. Pred ulomom je izdajal le malo denarja, ker je dobival v banki le zmerno plačo, a par dni po ropu je pričel Shevlin, ki ni bil oficijelno v službi ob času uloma, razkošno živeti, dočim sta ostala dva stražnika še naprej živela natančno tako kot pred ulomom. Vsled tega je bila najbolj vrjetna možnost, da se zasledi bandite preko Shevlina.

Več tednov so sledili detektivi Shevlinu ter popivali žnjim v različnih lokalih, v katere je zahajal, kajti Shevlin se je pričel udajati pijači. Večkrat, ko je bil natrkan, je rekel, da ve kdo je izvršil zločin, da pa ni bil zadosti plačan svoj molk. Detektivi so vsled tega sklenili izkoristiti njegovo nezadovoljstvo.

Byrnes je napotil bančne uradnike, da so odpustili Shevlina in mož je pričel nato vtapljati svoje skrbi v alkohol. Vsakipot, kadar je bil Patrick Shevlin pijan, so ga aretirali, dokler ni dospela do viška njegova jeza nad zločinci, o katerih je domneval, da so oni zakrivili njegov odpust. V primernem dušeslovnem trenutku se je dal Byrnes sam zapreti s Shevlinom v isto celico ter se seznanil z osumljenim.

— Čujem, da ste zapleteni v Manhattan afero, — je rekel.

— Preveč ste slišali, — je odvrnil Shevlin, ki ni črhnil niti besedice, kadar je bil trezen. — Kdo vam je to povedal?

— Ali bi radi to izvedeli? — je vprašal Shevlina. — Mislim, da ste bili tepec, ki ste vzeli le par tisočev kot svoj delež.

— To je laž, — je vskliknil Shevlin. — Dobil sem le petso dolarjev.

— Takšna podlost! — je izjavil detektiv. — In pri tem bi ne mogli lopovi prav ničesar opraviti, če bi jih vi ne spustili noter. Dobiti bi moral največji delež.

— Obljubili so mi več, — je mrmral Shevlin, — in ko pridem ven, bom že gledal, da dobim več.

— Največ je pač dobil Jim Hope? — je vprašal Byrnes na slepo srečo, kajti Jim Hope je bil v onem času znan kot najbolj izvedeni bančni ropar v Ameriki ter se je nahajal ob času uloma v New Yorku. Byrnes je domneval, da je bil Hope vodja tolpe in besede Shevlina so potrdile njegov sum.

— Če bi ne bilo Jim Hope-a in Jim Tracy-ja, bi sploh ne prišel v to stvar ter bi še imel svojo službo.

— Pazite, da vas Jim Tracy ne izda, — je rekel Byrnes.

— Če stori to, bom vse povedal, je vskliknil Shevlin. — Hope, Draper in Red Leary bi morali sedeti tukaj, ne pa jaz.

Inšpektor Byrnes je dobil vse informacije, ki si jih je želel. Vsi trije, katere je imenoval Shevlin, so bili znani bačni tatovi in ugotovilo se je, da so prišli v New York več mesecev pred izvršenjem velikega ropa. Nadaljni detektivi so sporočili, da izdajajo vsi trije precej veselo denar in nobene posebno živahne domišljije ni bilo treba, da se sestavi posameznosti ropa. . .

(Konec sledi.)

Posledice konkurence.

Lekarnar se je hotel na grozen način iznebiti svojega konkurenta. — V sovražnikovo hišo je vrgel dinamitno bombo. — Velikansko razburjenje v mestu

Zanimiv dogodek je pred kratkim razburil prebivalce mesteca Clemont Ferrant v Franciji. Henry Belloni, lastnik ene obeh lekarn v malem gnezdu, se je skušal na radikalen in grozen način iznebiti svojega konkurenta farmaceuta Auterrocha. Z dinamitom je razgnal slednjega lekarno. Pretekle dni okoli polnoči je prebivalce mesteca vzbudila silovita detonacija. Vsi so zapustili svoja domovja v splošni domnevi, da je nastal potres ali da jim grozi vulkanska katstrofa. Požarna bramba je stopila v akcijo, policija je bila alarmirana in poklicano orožništvo iz sosednjega mesta. Nekaj minut kasneje se je ugotovilo, da je poslopje lekarnarja Auterroche v plamenu. Požarna bramba je takoj ogenj omejila. Komaj pa je bil ogenj dodobra udušen je sledila druga detonacija, ki je bila veliko močnejša od prve in je bila slišati v daljavo več kilometrov. Šipe celega mesteca so popokale in prebivalstva se je polastila panika. Streha lekarnarjeve hiše se je zrušila in šele proti jutru so gasilci po trdem delu ogenj pogasili.

Oblasti so takoj napravile lokalni ogled in ugotovilo se je, da je bilo poslopje z dinamitom pognano v zrak. Po dolgem vestnem zasledovanju so oblasti odkrile atentatorja v osebi lekarnarja Bellonija, kateri se je skušal svojega konkurenta na ta način iznebiti. Belloni je nekaj časa trdovratno tajil svoje dejanje, končno pa je prizal, da je izvršil zločin.

Sanacija Madžarske je gotovo dejstvo.

Dne 15. marca sta se podpisala dva zapisnika. V prvem se obvezujejo Angleška, Francoska, Italija, Rumunska, Jugoslavija in Češkoslovaška, da hočejo čuvati neodvisnost Madžarske in sedanje meje, Madžarska pa se bo točno držala mirovne pogodbe. V drugem protokolu se zavezuje Madžarska, da izdela v soglasu z Društvom narodov finančni in gospodarski obnovitveni načrt, ki mora do 30. junija 1926 uravnovesiti državno gospodarstvo. Zato dobi posojilo v znesku 250 milijonov zlatih kron, za katero jamčijo dohodki iz carine, sladkornega davka, tobačnega in solnega monopola. Porabo posojila bo nadziral generalni komisar. Poleg tega se mora ustanoviti druga novčanična banka, ki bo od vlade popolnoma neodvisna.

Splošna svetovna mirovna konferenca.

Narodni mirovni svet je predložil Macdonaldu spomenico, da skliče splošno svetovno mirovno konferenco. To spomenico je podpisalo 125 poslancev, 24 škofov, 8 županov največjih mest in mnogoštevilni zastopniki kulturnih in gospodarskih organizacij.

Temelji današnjega razvoja.

Kako se je človeški povzpenjal, da je dosegel svoje današnje stališče. — K ulogi rednika in očeta je pridejal še ulogo vzgojitelja. — Temeljni iznajdbi.

Težko je dandanes oceniti tehniko kot eno izmed onih sil, ki dajejo smer in tempo razvoju človeške družbe in kulture, toda eno nam je na dlani: da je baš tehnika ona, s pomočjo katere se je človek povzpel do svobode in zakraljeval svetu in prirodi. Pri tem je vekakor zanimivo, da raziskujemo, kateri predpogoji so morali biti dani, da se je udejstvil ta, odkar svet stoji, največji prevrat.

Prvo, kar loči človeka od živali, je govorica. Toda elementarne početke jezika moremo zasledit tudi pri višje razvitih živalih. Pes na pr. pozna 15 različnih glasov, dočim zadostuje preprostemu človeku kakih 300 besed za izražanje. V govorici torej ne nahajamo bistvene razlike.

Druga pridobitev človeštva je orodje. Pa tudi to je — seveda v primitivni obliki zastopano v živalstvu; saj je znano, da se opice pogosto poslužujejo palic in kamenja za obrambo, da se pri hoji opirajo na palice in da s kamni spretno luščijo jedra iz trdnih luščin. Je pa neka druga razlika, ki je v zvezi z iznajdbo orodja, namreč uravnanje telesa iz vodoravne v pokončno lego. V tem je izhodišče vsega napredka. Četveronožec je lahko še tako inteligenten, vendar se nikoli ne bo povzpel do artikulirane govorice; preveč so obremenjene njegove vratne in glasne mišice in lega lobanje preveč ovira razmah možganov. Nobenemu drugemu bitju ni priroda naklonila stvariteljivih rok. V trenutku, ko je zadnja dva uda prilagodil za pokončno hojo, ko je dvignil svoje lice solncu nasproti, z osvobojenima rokama pa je posegel za zvezdami, sedaj je bil storjen največji korak, kar jih je kdaj zmogla priroda; eden njenih sužnjev se je otresel spon — ne vseh, a najtežjih — ter se ji postavil za sovladarja. Svet, ki je vanj stopil človek, je bil vse bolj svetel od prejšnjega in vse bolj razmaknjen je bil horicont. K instinktom in tekom življenja pridobljenim izkustvom je pridejal novih, globljih kombinacij in asocijacij, ki jih nič več ni mogel v krvi zapustiti svojemu zarodu. Razen rednika in očeta je postal še vzgojitelj; nove pridobitve so bile tako komplicirane, da je bilo treba zarod vpeljati v njih uporabo in pomen.

Tako je torej orodje najdalekosežnejšega pomena v človekovem razvoju.

Tretje odkritje je ogenj. V tem pogledu pa med živalstvom več ne najdemo paralele. So nekatere živali, ki izrabljajo za valjenje jaje toploto gnoja ali celo vulkanov nobena pa ne zna ognja proizvajati.

Orodje (in z njim pokončna hoja in govorica) ter ogenj — to sta dve temeljni iznajdbi pračloveka, na katerih sloni vsa tehnika moderne družbe, vse materijalno in duševno bogastvo današnjega človeštva. Uporaba orodja je razodela človeku najenostavnejše zakonske fizike in mehanike, ogenj pa je usmeril njegovo pozornost na razmerje posameznih naravnih elementov, razmerje, kakor se je prikazovalo pri žganju, kuhanju, topljenju itd. Iz teh spoznanj je zrastla zgradba modernih znanosti, kulture, blagostanja.

Milijonske goljufije mlade deklice

V Insbrucku so aretirali te dni 22-letno Frido Knaf, ki je izrabljala svoje družabno stališče — je adoptirana hči nekega srednješolskega ravnatelja — v to, da je pod najrazličnejšimi pretvezami izvabila celi vrsti Inomoščanov velike svote denarja, skupno nad 3 milijarde avstrijskih kron.

Kalif se ne dolgočasi.

Pregnani turški kalif je vzel seboj tri svoje žene. — Nekaj jih je pustil na Turškem. — Švicarske oblasti ne vedo, kaj bi počele. — Juristi v zadregi.

Prihod pregnanega kalifa Abdul Medžida v Švico je postavil tamošnje oblasti pred zelo težko vprašanje. Švica mora namreč sedaj pretresti vprašanje bivanja bivšega turškega kalifa na svojih tleh. A sultan ni ostavil prorokove dežele sam, temveč je pripeljal s seboj cel svoj harem, s katerim bi se hotel stalno nastaniti v Švici.

Problem tiči v tem, da kalif ni vzel s seboj samo ene, temveč kar tri žene. Ta okolnost, da je poglavar islamskega veroizpovedanja pripeljala seboj več žen nego jih dovoljujejo švicarski zakoni, je zadevo zelo kompliciral. Švicarski zakon namreč predpisuje strogo monogamijo in kdor se predpisa ne drži, se obsodi v dveletno ječo. Kalif se je tedaj v trenutku, ko je prestopil švicarsko mejo, pregrešil proti predpisom švicarske zvezne ustave ter je pogazil zakone, ki veljajo na njenem ozemlju. Da je on prej občan nego kalif, bi že sedel v zaporu ter bi se moral zagovarjati, tako pa cela zadeva visi v zraku ter čaka na svojo rešitev.

Ako bo prosil bivši kalif švicarsko vlado dovoljenja za stalno nastanitev Švici, bo moral dobiti pristanek merodajnih faktorjev ne samo zase, temveč tudi za svoje žensko spremstvo. Bivši kalif in švicarska vlada se torej nahajajo v velikem škripcu, ki je po eni strani resen, po drugi pa zabaven. Švicarska vlada seveda ne more zahtevati od sultana, da pošlje dve ženi nazaj v Carigrad in da obdrži pri sebi samo eno. Po drugi strani mora pa curiška vlada čuvati neodtakljivost svojih zakonov. Tri kalifove žene so torej povod konfliktu, od katerega boli glava že najboljše švicarske juriste.

70letrico svojega rojstva

je praznoval dne 10. marca profesor Arnošt Muka, voditelj lužiških Srbov. (Lužiški Srbi prebivajo severno Češkoslovaške v Nemčiji in štejejo nekoliko tisoč duš.)

POZOR, ŠIVALKE!

Išče se šivalke moških slamnikov na malih strojih.

Sennits, Wallkill Hat
632 Broadway.

Oglasita naj se bratranec FERDINAND TELATKO in teta BRIGITA omožena SOKOL. Prvi je bil svoječasno na 1571 East 41. St., Cleveland, Ohio, teta pa na 529 Moyer St., Duryea, Pa. Za naslova prosi Ferdinand Kunstelj, Tabovlje, Loke 330, Slovenja, Jugoslavia. (9-10—4)

SANITAL MIDS
PROTI ŠKODLJIVIM MOŠKIM
P. REHLAD MEHURJA

MOŠKI! Zaščitite se Proti nalezenju
SAN-Y-KIT
Nepovabite si najboljšo zaščito
PREPREČBA za MOŠKE
Velika tuba 35c. Kit (4'n) $1
Vsi lekarnarji ali
San-Y-Kit Dept: R
92 Beekman St., New York
Pišite za okrožnico.

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdor namerava potovati to spomlad v stari kraj na obisk ali za stalno, priporočamo, da se odloči za parnik "PARIS", največji in najnovejši parnik francoske parobrodne družbe, ki odpluje iz New Yorka

14. MAJA 1924.

Železniška zveza preko Francije, Švice in Avstrije je za Jugoslovane najbolj pripravna po francoski progi, zlasti pa še s parnikom 'PARIS' in se pride v devetih dneh v Ljubljano; oni pa, ki potujejo v zasedno ozemlje, se peljejo iz Pariza naravnost v Trst.

S tem parnikom potuje tedaj tudi naš uradnik, ki bo spremljal potnike do Ljubljane, in bo pazil tudi na prtljago, da bo šla naprej vedno s istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so nastanjeni na tem parniku v kabinah po 2-4-6 v eni kabini; kdor želi potovati takrat na tem parniku, naj nam doposlje čim prej $10.00 are za III. razred in $50 za drugi razred, da mu preskrbimo dobro kabino še sedaj, da ne bodo boljši prostori vsi oddani.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

Rx
Elec.

Razstava električnih potrebščin in X-Ray aparatov, pri katerih se uporablja elektriko v svrho zdravja, bo otvorjena v soboto 5. aprila ter se bo nadaljevala do prihodnje sobote, 12. aprila v Irving Place izložbah te družbe. Vsakdo, ki se zanima za to, je prijazno vabljen.

Razstava bo odprta od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Vstopnine ni. Vsi so dobrodošli.

The New York Edison Company
At Your Service
Irving Place and Fifteenth Street

POZDRAVI IZ NEW YORKA

Predno se podam na široki ocean, pozdravljam vse prijatelje širom Amerike, posebno pa Rudolfa Kovača, Franka Trente, mojo sestro Rozalijo in njenega soproga Antona Koširja, njene otroke ter Franka in Johna Koširja. Na tem mestu se lepo zahvaljujem tvrdki Frank Sakser State Bank za točno postrežbo. — Anton Kovač

Pred odhodom v staro domovino s parnikom Amerika pozdravljam moje znance in prijatelje širom Amerike, posebno pa Franka Martinesa v Upson, Wis. Priporočam vsakomur, kdor želi potovati v stari kraj, da se obrne za pojasnila na poznano tvrdko Frank Sakser State Bank, ker sem prepričan, da bo tu vsakdo najboljše postrežen. Jaz napr imer sem pred 4 leti poslal aro, o kateri sem mislil, da je propadla, uradnik te tvrdke pa me je opomnil sam, da imam poslano aro še vedno v dobrem, kar zadostno pokaže natančnost in točnost te tvrdke. — Frank Poženel, na potu v Brezovico pri Ljubljani.

Samo vdrgnite
Če trpite vsled hudega napada nevralgije, lumbaga, bolečin v sklepih in mišicah, kakšno pomoč zadobite, če se inočno vdrgnete s
PAIN-EXPELLER
Reg. U. S. Pat. Off.
Čutili boste, kako se širi toplota s svojo pomirjajočo udobnostjo po bolečih delih.
Pain Expeller bo pomagal vam kot je pomagal brezštevilnim tisočem mnoga leta. Imejte ga vedno steklenico pri rokah. 35 in 76c. steklenica v lekarnah
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Prav vsakdo—
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —
mali oglasi
v "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje, Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki še niso ameriški državljani, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Nadaljni priseljenci iz Jugoslavije bodo pripuščeni sem zopet po 1. juliju 1924. Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Ako želi kedo naročiti vozni list iz Jugoslavije v CANADO naj nam piše za pojasnila.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York
Glavne zastopstvo Jadranske banke.

Velika noč —

velik praznik krščanskega sveta se približuje.

Star in lep običaj našega izseljenega naroda je, da se o priliki tega praznika spominja svojih v stari domovini z manjšim ali večjim denarnim darom.

Mi se potrudimo, da pridejo denarne pošiljatve, namenjene za Velikonočna darila, pravočasno v roke dotičnikov.

VELIKONOČNE DENARNE POŠILJATVE

bodo tedaj pri nas izvršene z znano brzino in točnostjo našega zavoda.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

NESREČNA LJUBEZEN

E. N. — Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

24 (Nadaljevanje.)

Grof Lonen je stal tik Urške, parkrat sta se vjela njuna pogleda, pa se je grof počasi ozrl vstran ter ponudil Jolanti roko.

Slednjič je sprejela vabilo gospoda Bornova.

-- Tja nasproti bova sedla — mu je zašepetala Urška na uho.

Nikdar ni bila tako razposajena kot takat, ko je sedela Lonenu nasproti.

Po obedu je vzkliknila: — Škoda, da nimam tisočerih jezikov in tisočerih ust — tako je bilo dobro.

Vsi navzoči so se zasmejali, samo Lonen ni izpremenil niti črte v svojem obrazu.

To jo je tako ujezilo, da mu je napol pokazala jezik.

Jolanta je zardela vsled take predrznosti, Lonen se je pa griznil v ustnico.

Urškine neumne šale so bile pa vedno hujše in vedno bolj pretirane. Bog se usmili ubogega grofa, če bi bil z najmanjšo kretnjo pokazal svojo nervoznost oziroma razburjenje.

Nato je začela z nohti praskati po miznem prtu.

Grof Lonen je mahoma prenehal govoriti z Jolanto ter rekel kar tjavendan:

— Otroci so pa res čudni. Najbolj so veseli, če morejo dražiti družbo s svojimi neslanostmi.

Urška je bila tako presenečena, da par trenutkov ni mogla zapreti ust. Nato je pa počasi posadila oba komolca na mizo ter si podprla svoj rožnat obrazek z rokama.

— Prav imate, grof. To ste danes sami dokazali. Vsa družba je hotela popoldne par ur zaspati, vi ste pa neusmiljeno udarjali po klavirju. Bog se usmili takega rogovileža!

Gospodični Kirasovi so vsi smeje pritrdili. Ona je pa kljub temu še vedno praskala z nohti po prtu.

Grof Lonen je sklenil, da ne je ne bo več pogledal. Toda komaj je izpregovoril deset besed z Jolanto, je nehote pogledal v nasprotno smer.

Gospodična Urška je zehala. Seveda nalašč.

Ničesar se pa nervozen človek tako hitro ne naleze kot zehanja.

Nosnice so mu začele drgetati, obraz se mu je skremžil v čudne gube, tako se je premagoval.

Pa komaj se je premagal, Urška je vnovič zazehala.

Grof Lonen je postajal vedno bolj razburjen. Nazadnje je začelo tudi Jolanti presedati, kajti zdelo se ji je, da tako dolgočasnega kavalirja ni imela še nikdar poleg sebe.

Obrnila se je k svojemu drugemu sosedu ter ni tekom vse večerje niti enkrat več pogledala grofa Lonena.

Urškine oči so pa žarele v zmagoslavju.

Med kratkim odmorom pred plesom se je bil gospod Frank prištulil k Jolanti. Sedel je poleg nje na stol, da je stol žalostno zaškripal ter iztegnil svoje dolge noge po preprogi.

-- Ali ste že oddani za polko, gospodična? — jo je vprašal z grmečim glasom. Njegov glas je bil kot levovo rjovenje v primeri s srebrno-čistim glasom njegove sosede.

— Da, polko bom plesala z gospodom Bornom, — je odvrnila.

-- Zakaj pa vprašate? Ali morda tudi vi plešete?

Čudno je pogledala njegovo medvedjo postavo, in njen pogled je bil bolj zgovoren kot vse njene besede.

Frank je pa začel mečkati rokavice v svojih rokah, komodno se je zleknil nazaj ter začel pripovedovati:

-- Čuden se vam dozdevam, kaj ne, gospodična? Seveda sem čuden. Prevelik sem in preveč rogovilast. Vi si enostavno ne morete predstavljati okornega bukovega štora, ki bi se valil in plesal po dvorani. Da vam odkrito povem, gospodična, jaz ponavadi ne plešem. Plesati se nisem niti učil. Moj oče mi vedno rekel, da se zbirajo po plesiščih nežni in uljudni ljudje. Potemtakem jaz ne spadam na plesišče. Če bi prijel kako damo krog pasu, bi bila posledica tega par zlomljenih reber.

Jolanta se je prisiljeno smehljala ter vrtela veternico v roki. Slednjič je pa rekla brez vsakega pomisleka, kaj tjavendan:

-- Nerodno je, kaj ne, če je človek tako strašno velik, močan in neroden?

— Da, dandanašnji je res nerodno — je odvrnil Frank. — Točasi so se žal izpremenili. V prejšnih dobah je bil najmočnejši mož imenovan kraljem, in močna pest je bila vladarica sveta. Dandanašnji pa vtikajo rogovileže in vročekrvneže v ječe. Pest je danes brez vsake veljave. Dandanes govore poglavitno besedo stroji. Moč posameznika sploh ne pride več vpoštev. In razentega ni bilo izza leta 1871 nobene vojne, da bi se človek že vsaj malo pretegnil.

-- Vi ste brez dvoma strašen pretepač — ga je prekinila Jolanta. — In baš vsledtega mi vojaki ne ugajajo.

Mladi častnik se je bil zagledal v Jolantino nožico, ki je bila v primeri z njegovo medvedjo šapo kot metuljček.

— No, povejte gospodična, kakšni ljudje vam ugajajo?

Ona se je nekoliko zamislila ter odvrnila:

— Umetniki. Vsi umetniki mi ugajajo, posebno pa slikarji.

Z obema rokama je segel v svoje kodraste lase ter jo debelo pogledal.

— Izrazite se natančneje, gospodična.

— Kako natančnejše?

— Ali vam ugajajo moški, ki imajo dolge lase ter so oblečeni v žametnate suknjiče, ali pa vam ugajajo taki, ki znajo tudi slikati povrhtega?

— Motite se, gospod Frank. Jaz ne ljubim človekove zunanjosti, jaz ljubim samo umetnost.

-- Kaj pa mislite pravzaprav? Ali mislite, da se bom še packati učil? Packati z barvami?

Ona se je zaničljivo zakrohotala.

— Nikar ne bodite preveč domišljavi. Iz kovača še ni nikdar kdo postal slikar. Toda ne zamerite, gospod Frank. To je smešno, smešno . . . S takimi rokami da bi . . . Ne, ne, to je preveč . . .

— Ali vi mogoče slikate, gospodična? — je vprašal Frank kot da bi se nič ne zgodilo.

—Da, celo navdušena sem za slikanje.

— Veste, kaj, gospodična. Nekaj vas bi prosil.

— No, govorite.

— Ko se boste preselili v glavno mesto, me boste učili slikanja.

Tedaj se je pa deklica skoraj razsrdila.

— Vas, da bi učila slikati? Vas? Kaj pa vendar mislite za božjo voljo?

(Dalje prihodnjič.)

Zgodba o dvojčkih.

Spisal Fr. Ž.

Ta zgodba je resnična in zgodovinska in bi lahko šel in s prstom pokazal vas in kraj, kjer sta njega dni živela občinski birič Janez Omurka in njegova žena Neža in se jima je v mladem njunem zakonu po božji volji rodilo dete. Ako nista bili dve deteti. To je tista reč in je bilo takoj od kraja prerekanje z babico Marušo, ali ji bo plačati za en komad ali za dva.

Tisto, kar je prišlo na svet, je imelo dve glavi in sploh vsega, česar je treba za dve osebnosti, le trebuh je bilo obema eden in vkupen. Kričali sta obe glavici druga v drugo in jima to ni obetalo prijetne tovarišije za bodoče dni.

Očetu reč ni bila všeč, grdo je gledal babico Marušo in mrmral, da tega ni naročil in ne bo plačal in če bi le moral plačati, bo plačal za en sam kos, ker se drži vse vkupe.

Babica Maruša tudi ni bila brez jezika in je dejala, kar je, to je, ona da ni odgovorna za sad, kakšen da je zrasel, kjer so sadili drugi — ta bi bila lepa! Kar se pa tiče plačila, ona da ne reče nič, nego se drži tarife; radovedna pa je, ali bo gospod Omurka prosil pri županu rodbinske podpore za enega ali dva.

Pametna beseda babice Maruše je gospodu Omurki zaprla usta. Ni mu bilo treba dosti preudarka in že se mu je zdelo jasno in po postavah, da mu gre podpora za dva: dve usti imata dvema bo treba jesti dajati in če bi jim Bog ohranil življenje, dva bo treba oblačiti in dva obuvati.

Tako ima pač vsaka stvar dve strani!

Mlada mati pa je ječala, da bi kamenu smilila. Maruša ji je dala požirek vina, nato ji je odleglo in jekla: "Še!"

Malo vina sta dobili tudi kričeči dve glavici, da bi odnehali od vekanja, pa sta zagnali še hujši glas, kajti rase v onih krajih bolj kislo vino in se mu je treba šele privaditi.

Babica Maruša se je takisto okrepčala in to brez škode, ker je bila že vajena ondotni kapljici. Tudi gospodu Omurki ne bi bila škodila in se mu je zdelo jako zamalo, da njega nikdo ne vpraša in njemu nikdo ne nonudi, in je vzel klobouk in šel v gostilno. Tam so že vse vedeli in se ne bi dalo dognati, kako so izvedeli in odkod, in je bil gospod Omurka jako častno sprejet in mu ga je prvi polič naročil sam gospod župan.

K Omurkovim pa je med tem prišla v vas soseda Tina. Hodila je ob palici, brljava je bila, nagluha in brezzoba, jezik pa ji je zdrav in čil migal v ustih kakor petnajstletnemu dekletu in je jako čudno, da se starost baš jezika ne loti in zakaj je to tako na tem jadnem svetu. Z njo je prišla omožena ji hči Polona. Ogledali sta si čudni porod in je stara Tina izjavila, da je to božja kazen in da bi bilo treba po gospoda.

Ta misel se je videla tudi mladi materi jako pametna in je pričela z novo silo večati in stokati in je prosila, da stopi kdo v farovž, dokler je še čas. Pa se je ponudila Polona in so jo tjakaj nagnali.

Gospod župnik je bil dober mož in resen in učen, sveto pismo je imel v mezincu in ko je prišel, ga je pozdravilo obbupno tarnanje mlade žene.

Govorila je: "O ti moj preljubi Bog, kako sem se zagrešila, da si me tako kaznoval!" Jako spodbudno je obračala oči in sklepala roke in kaj milo je zapela: — "Marija k tebi uboge reve" — še stari Toni so prišle solze.

Gospod župnik si je ogledal najmlajši prirastek svoje fare in je spoznal, da vsaka glavica žene svoj glas. To mu je bilo dokaz, da ima čudna stvar božja dve duši. In je krstil obe glavi, eno na ime Petra, eno na ime Pavla, pa se je v velikem dirnidaju še tisti hip zamešalo, kateri je Peter, kateri Pavel, toda ni bila ta zmeda v kvar veljavnosti krsta, v kvar daljnemu razvoju čudne te zgodbe pa tudi ne.

Da ima njen porod dve duši, je iz neznanih vzrokov silno razburilo mater in je s presunljivim glasom zahtevala od preljubega Boga odgovor, zakaj jo je tako strašno zavrgel, s čem se mu je vendar zamerila in čem so se mu zamerili njeni predniki. Še so ji morali dati kislega vina in tudi od zunaj so jo z njim močili.

Gospod župnik jo je tolažil s prelepimi besedami Svetega pisma. Dejal je, da modrost in usmiljenost božja ni nadnjo poslala te izkušnje zaradi grehov njenih prednikov, temveč zato, da se razodenejo dela božja. (Sv. Janez, pogl. 9., v 3.). Blagoslovil je je in njen porod in je šel in potem napisal to reč v krstno knjigo in v farno kroniko in jo je poročal tudi premilostnemu gospodu škofu in visoki deželski oblasti.

V biričevo hišico pa so romale trume ljudi gledat čude in da so imeli izgovor, so s sabo prinašali kur in kruha in vina in vse te dobrote jako dobro dele nebogljeni mladi materi in njenemu zakonskemu drugu. Peter in Pavel nista bila deležna dobrot, nego sta umrla, eden je živel deset ur, drugi štirindvajset ur in je gila kakor povedano uneda v imenih in se ne ve, kateri je preživel drugega.

Gospod Omurka jima je potrt od globoke žalosti postavil sijajen krstvački oltar, ni bil dosti drugačen kakor altar, in so kropit prihajali ljudje z bližnjih in daljnih vasi. In vsem duhom je bil gospod Omurka poraslo belo pregrnjeno mizico, sredi mizice je vabil globok cinast krožnik, pokrit s prtičkom, tako je bilo kakor v cerkvi pri oltarju, in je zraven stal gospod Omurka, potrt od globoke žalosti, in je gledal, da je vsaka roka kaj izpustila pod prtiček.

Glas o čudu se je širil in se je raznesel okoli po vraščinah in v bližnja mesta in je na svojih potih rastel in se izpreminjal: čudo je dobbilo štiri glave (namesto ene) nonjska kopita; po drugem sporočilu je dobilo ribji rep, ena glava je bila mrtvaška, druga pa je govorila in prerokovala vojno, kugo in lakoto; tretje sporočilo je dajalo čudesu eno samo glavo, ali ta je imela še tretje oko sredi čela.

Prihajala je gospoda na konjih in v kočijah; plemenitaši in učenjaki, prečastita duhovščina in odlične gospe in dežvalo je trdih tolarjev na krožnik, še kak cekin je ostal milovani mladi ženi na odeji. Dva imenitna grofa pa sta predlagala, da bi se čudo dalo v stekleno posodo z vinskim cvetom in v dar poslalo presvetlemu cesarskemu dvoru.

Gospod Omurka si je štel predlog imenitnih dveh gospodov za veliko čast, ali gospod župnik je bil zoper in je dejal, da je prišel čas, da se izroči materi zemlji, kar je njenega. Zgodilo se je po župnikovem ukazu in so potem Petra-Pevla pokopali ob velikanski udeležbi naroda.

Po naklonjenosti gospoda župnika je dobil Peter-Pavel svoj grob tik cerkvenih vrat. V zid so vzidali ploščo, vanjo je bil domač umetnik vklesal resnično podobo rajnkega čudesa in zraven popis čudežnega dogodka.

Zakonska Omurka pa nista več tarnala, temuč skromna sta hvalila modra pota božje previdnosti, ki se ji ne kaže upirati, kajti človek v svoji omejeni pameti ne loči, kaj mu je resnično v blagor. Omurka je razširil svojo hišici okna in prizidal eno nadstropje; prikupil je gozd, senožet in vinograd in je postavil v hlev še eno kravo. Ona pa se je oblekla v svilo. In na dnu srca sta gojila tiho nado, morebiti jima nebo zopet naklonni porod in ako bo nebo posebno milostno, da bo zopet tako čudo.

PRODAM ALI DAM V NAJEM

dobro uspevajočo MESNICO in GROCERIJO in sicer radi bolezni v družini. Naslovite na: Trgovina, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (9-10—4)

Kretanje parnikov - Shipping News

12. aprila:
Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherourg, Veendam, Cherbourg.

16. aprila:
Aquitania, Cherbourg; Chicago, Havre

19. aprila:
Homeric, Cherbourg; Ausonia, Cherourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau Havre.

23. aprila:
Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.

26. aprila:
Majestic, Cherbourg; Albania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Orduna, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

29. aprila:
Republic, Cherbourg.

3. maja:
Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherourg; Pres. Wilson, Trst; La Savoie Havre; Orbita, Cherbourg.

7. maja:
Aqutania, Cherbourg;

8. maja:
Belgenland, Cheroburg.

10. maja:
Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.

14. maja:
Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.

15. maja:
Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Bremen.

16. maja:
Orca, Cherbourg; Veendam, Bologne; Pres. Roosevelt, Bremen.

17. maja:
Majestic, Cherbourg.

21. maja:
France, Havre; Mauretania, Cherbourg.

22. maja:
Lapland, Cherbourg.

24. maja:
Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Tyrrhenia, Cherbourg; Colombo, Genoa.

27. maja:
Reliance, Cherbourg in Hamburg; York, Bremen.

28. maja:
Aquitania, Cherbourg.

30. maja:
America, Genoa.

31. maja:
Homeric, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Pres. Harding, Cherbourg.

COSULICH LINE

Direktna potniška služba med Jugoslavijo in Ameriko.

VNAPREJ PLAČANE LISTKE JE MOGOČE SEDAJ KUPITI.

Cene za tretji razred.

	Presidente Wilson Martha Washington	Drugi parniki.
Iz Zagreba do New Yorka ali Halifaxa)		
Iz Ljubljane " " " " ")	$100	$95
Iz Dubrovnika " " " " ")		
Iz Trsta " " " " "	$95	$90

Ameriški vojni davek posebej.

Veliki hitri parniki. Pripravna vožnja. Parniki nudijo izvrstne udobnosti v 3. razredu z brezplačnimi kabinami. Za posebni 3. razred se računa malo več.

PRIHODNJA ODPLUTJA IZ NEW YORKA DO TRSTA IN DUBROVNIKA SO

PRESIDENTE WILSON - - 3. maja - 24. junija
MARTHA WASHINGTON - - 14. maja - 12. julija

Tretji razred $100. Drugi razred $150. Posebni tretji razred $115.
(Vojni davek posebej)

VPRAŠAJTE V NAJBLIŽJI AGENTURI ALI PA PRI:
PHELPS BROS. & CO., General Agents, 2 West Street, New York

CUNARD ANCHOR

Ali nameravate dobiti svojce v Ameriko?

Sedaj je čas, da se pripravite za novo kvoto, ki se prične dne 1. julija 1924. Cunard Line družba pomaga vašim rojakom po vsej Jugoslaviji, da dobe potne liste, vizeje in vse podrobnosti glede potovanja v Ameriko. Ti uradi poslujejo s posebnim dovoljenjem jugoslovanske vlade. Vsi potniki se pošljejo naravnost na parnik v osebnem spremstvu družbinega uradnika in sicer brez posebnih stroškov. Onemu, ki ima Cunardovo karto, ni treba čakati na prostor. Vsak teden odpluje večkrat Cunardov parnik iz Evrope. Cunardove karte so dobre za potovanje na najhitrejših svetovnih parnikih.

Za pojasnila se obrnite na našega lokalnega agenta ali na naš urad.

CUNARD ANCHOR LINE
25 Broadway New York.

HOLLAND AMERICA LINE

Kratka in direktna črta preko Rotterdama za iz vseh strani JUGOSLAVIJE

Nedeljska odplutja. Največje udobnosti.

Mi vam bomo preskrbeli potrebne listine (affidavit za vzdrževanje). Naši uradniki se brigajo za vse ter vse urede za potnika, dokler ne dospe na določeno mesto.

Cene in seznam odplutev se pošlje vsakomur na zahtevo.

Za prostore na parnikih in vse podrobnosti pišite lokalnemu agentu ali pa na

HOLLAND AMERICA LINE
24 State Street New York

V ali IZ JUGOSLAVIJE

Kupite vnaprej plačane karte svojim sorodnikom za naše črte.

WHITE STAR LINE
New York — Cherbourg
Olympic 12. apr.; 3. maja; 24. maja
Majestic 26. apr.; 17. maja; 7. junija
(Največji parnik na svetu.)
Homeric 10. maja; 31. maja; 21. junija

AMERICAN LINE Joint WHITE STAR LINE Service
New York — Cherbourg — Hamburg
Canopic 15. apr.; Pittsburgh 6. maja
Minnekahda 29. maja; Mongolia 5. juni.
(3. razred)

RED STAR LINE
New York — Cherbourg — Antwerp
Lapland 24. aprila; Belgenland 8. maja
Zeeland ..... 29. maja
Dobra hrana. Zaprti prostori.
Velika javna zbirališča. Oglasite se pri lokalnem agntu ali pri
PASSENGER DEPARTMENT
No. 1. Broadway New York.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique

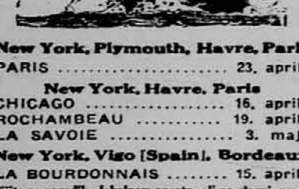

New York, Plymouth, Havre, Paris
PARIS ..... 23. aprila
New York, Havre, Paris
CHICAGO ..... 16. aprila
ROCHAMBEAU ..... 19. aprila
LA SAVOIE ..... 3. maja
New York, Vigo (Spain), Bordeaux
LA BOURDONNAIS ..... 15. aprila
Pišite za navodila lokalnem agentu ali na glavni urad:
19 STATE STREET. NEW YORK

IŠČEM DOGARJE

za izdelovati franeoske doge. — Peter Šercer, 4100 Main Street, Columbia, South Carolina.

IŠČEM DOGARJE

za izdelovati francoske doge. Lep gozd, cena prilična. Za podrobnosti obrnite se na: R. H. Jones, Jazoo City, Miss. (8-9—4)

HIŠA NA PRODAJ

z lepim vrtom, z vsem gospodarskim poslopjem in z mizarsko delavnico v Zgornjih Domžalah št. 68 po domače pri "Janezku". — Peter Vidmar, 46 First Ave., New York, N. Y. (8-10—4)

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem

Uprava "Glas Naroda"

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino $1.50

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1924

V ZALOGI GA IMAMO ŠE SAMO PAR STO IZTISOV.

Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči, da ne bo prepozno.

Cena 40 centov. Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York